

ДО ПИТАННЯ НОРМАТИВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ

Відповідно до ст. 16 Конституції України обов'язком держави є забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, збереження генофонду Українського народу, також у ст. 50 Основного закону зазначається, що кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди [1]. Виходячи з вищезазначеного, навколишнє середовище є одним з найважливіших об'єктів охорони з боку держави, а отже і ціннісний зміст екологічного стану довкілля є беззаперечним, адже без належного забезпечення і охорони останнього це може призвести до заподіяння шкоди життю та здоров'ю людини.

Однією з проблем екологічної безпеки на території нашої держави є вирішення питання нормативного регулювання поведінки з твердими побутовими відходами, нагромадження, процес переробки яких має вагомe значення для безпеки навколишнього природного середовища.

Законом України „Про відходи” (далі – Закон) у статті 1 визначено, що побутовими відходами є відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення [2].

У свою чергу, окрім цього Закону діє Програма поведінки з твердими побутовими відходами (далі – Програма), затверджена постановою Кабінету Міністрів України, відповідно до якої відповідальність за виконання зазначеної програми покладається на центральний орган виконавчої влади з питань житлово – комунального господарства та його органи на місцях [3].

Програма, дія якої розрахована на 2005 – 2011 роки, включає в себе досягнення такої мети як: створення умов, що сприятимуть забезпеченню повного збирання, перевезення, утилізації, знешкодження та захоронення побутових відходів і обмеження їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини. В свою чергу для досягнення зазначеної мети необхідно розв'язати такі завдання: зменшити обсяги захоронення побутових відходів шляхом упровадження нових сучасних вискоелективних методів їх збирання; забезпечити контроль за полігонами побутових відходів для запобігання шкідливому впливу на довкілля та здоров'я людини, рекультивуацію земельних ділянок після закриття полігонів тощо.

Також назвемо деякі напрямки розв'язання завдань, передбачених Програмою:

- забезпечення локалізації негативного впливу на довкілля виведених з експлуатації полігонів побутових відходів;
- створення сучасних полігонів побутових відходів із знешкодженням фільтрату та утилізацією біогазу.

Якщо підсумувати вищесказане, то виникає питання: чому для забезпечення впровадження механізму Програми обрано Міністерство будівництва та житлово – комунального господарства України та його органи на місцях? Адже компетенція вищезазначеного міністерства не розповсюджується на сферу поводження з побутовими (утилізацією біогазу), небезпечними відходами, а тим більше рекультивацію земельних ділянок після закриття полігонів. Знову ж таки, очевидним є відсутність сторони, яка є відповідальною за реалізацію заходів цієї Програми. Вважаємо, відповідальність за порядок впровадження в життя, виконання положень цієї Програми щодо поводження з твердими побутовими відходами необхідно покласти також на Міністерство екології та природних ресурсів України та на його органи на місцях.

Так, відповідно до статті 22 Закону передбачається, що спеціально уповноваженими органами виконавчої влади у сфері поводження з відходами є спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань охорони навколишнього природного середовища та його органи на місцях. І хоча стаття 25 Закону покладає на центральний орган виконавчої влади з питань житлово – комунального господарства забезпечення розроблення та виконання державних програм у сфері поводження з побутовими відходами, однак зі змісту вищезазначеної Програми, відповідно до мети, завдань, а також напрямків реалізації цих завдань, все ж таки вбачається за необхідне взаємодія, співпраця та координація дій обох Міністерств та їх органів на місцях з метою успішної реалізації положень Програми. З урахуванням зазначених рекомендацій, пропонується переглянути положення цієї програми і продовжити термін її дії до 2017 р.

Література

1. Конституція України від 28.06.96 № 254к/96 – ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про відходи: Закон України від 05.03.98 № 187/98 – ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 36–37. – Ст. 242.
3. Програми поводження з твердими побутовими відходами: затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 4.03.2004 № 265 [Електронний ресурс]. [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=265-2004-%EF>.